

Η Ακολουθία του Επιταφίου στον Πανίερο Ναό της Αναστάσεως

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)



Στον Πανίερο Ναό της Αναστάσεως τελέστηκε χθες, Μεγάλη Παρασκευή 30 Απριλίου, η Ακολουθία του Επιταφίου προεξάρχοντος του Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ:

Τό ἑσπέρας τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Παρασκευῆς, 17ης/30ῆς Ἀπριλίου 2021, ἔλαβε χώραν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως ἡ τελετή τοῦ Ἐπιταφίου.

Κατά τήν τελετήν ταύτην, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατρός ἡμῶν καί

Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου ἐψάλη ἐν ἀρχῇ εἰς τό Καθολικόν ὁ Κανὼν «Κύματι θαλάσσης», ἄχρις οὗ ἐνδυθῶσιν ὁ Μακαριώτατος, οἱ Ἀρχιερεῖς καί οἱ Ἱερεῖς, ἀνεγνώσθη τό Συναξάριον τῆς θεοσώμου Ταφῆς καί τῆς εἰς Ἄιδην Καθόδου τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκολούθως ἤρξατο ἡ λιτανεία μετὰ δεήσεως εἰς ἕκαστον τῶν προσκυνημάτων καί ἔλαβε χώραν ἡ ἄνοδος εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν, ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Σταυρώσεως, ἡ ἄρσις τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης κεκοσμημένου εἰλητοῦ καί ἡ ἐφάπλωσις εἰς τήν Ἀγίαν Ἀποκαθήλωσιν καί περιφορά τρίς περίξ τῆς Ἀγίας Ἀποκαθηλώσεως, τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου καί ἡ ἐναπόθεσις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Ἐν συνεχείᾳ ἤρχισεν ἡ ψαλμωδία τῶν τριῶν Στάσεων τοῦ Ἐπιταφίου, ἦτοι:

Α' «Ἡ ζωὴ ἐν Τάφῳ κατετέθης, Χριστέ...»

τῆς Β' «Ἄξιόν ἐστὶ μεγαλύνειν Σέ τόν Ζωοδότην...»

τῆς Γ' «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, ὕμνον τῇ Ταφῇ Σου προσφέρουσι Χριστέ μου...»

Τούτων συμπληρωθέντων ἔλαβε χώραν τό κήρυγμα ὑπὸ τοῦ Γέροντος Ἀρχιγραμματέως Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, ἔχον ὡς ἔπεται:

Πῶς σε κηδεύσω Θεέ μου; ἢ πῶς σινδόσιν εἰλήσω,

Ποίαις χερσὶ δέ προσψάύσω τό σόν ἀκήρατον σῶμα;

μεγαλύνω τά πάθη σου, ὕμνολογῶ καί τήν ταφήν σου

σύν τῇ ἀναστάσει, κραυγάζων, Κύριε, δόξα σοι

Μέ τούς γοερούς λόγους τούτους,

Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐκλαμπρότατε κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Εὐλαβεῖς Ἱερεῖς,

Εὐσεβεῖς προσκυνηταί,

Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας σύν Νικοδήμῳ κατεβίβασε ἀπὸ τοῦ ξύλου καί ἐνεταφίασε εἰς τό καινόν τοῦτο μνημεῖον, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἦν τεθειμένος, (Ἰω. 19, 41) «τόν ἀναβαλλόμενον τό φῶς ὥσπερ ἱμάτιον καί δι' ἡμᾶς ἐκουσίως ὑπελθόντα θάνατον»,

Υιόν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τόν Ναζωραῖον.

Τοῦ γεγονότος τούτου, τῆς ἀποκαθελώσεως ἀπό τοῦ σταυροῦ καί τῆς θεοσώμου ταφῆς καί τῆς εἰς Ἄιδην καθόδου τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτελεῖ τήν μνήμην ἡ Ἐκκλησία σήμερον. Ἐπιτελεῖ τήν μνήμην ταύτην εἰς τόν Ὅρθρον τοῦ ὑποφώσκοντος Ἀγίου καί Μεγάλου Σαββάτου τό ἑσπέρας τῆς σεπτῆς καί αἰδεσίμου ἡμέρας ταύτης τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Παρασκευῆς εἰς τήν σεμνήν καί κατανυκτικήν τελετήν τοῦ Ἐπιταφίου.

Σήμερον βεβαίως ἡ Ἐκκλησία ἐπιτελεῖ πρωτίστως μνήμην σταυροῦ. Ἀναμιμνήσκεται εὐγνωμόνως ὅτι ὁ Κύριος διὰ τήν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων προσῆλθεν ἐκουσίως εἰς τόν σταυρόν, εἰς τόν ὁποῖον ἀδίκως καί ἀνόμως κατεδικάσθη. Ἀναμιμνήσκεται τούς λόγους τοῦ Κυρίου: «διὰ τοῦτο ὁ Πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγώ τίθημι τήν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. Οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ ἀλλ' ἐγώ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν καί ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν», (Ἰω. 10, 17- 18). Ὁ σταυρός ἦτο ἡ οἰκονομία τοῦ Θεοῦ, διὰ νά θεραπευθῇ τό μέγα τραῦμα, ὁ ἄνθρωπος. Ἡ σωτήριος αὕτη οἰκονομία τοῦ Θεοῦ δέν καθιστᾷ ἀναγκαστήν τήν ἐκλογήν τῶν σταυρωτῶν. Οὗτοι ἐνήργησαν ἐν τῷ αὐτεξουσίῳ αὐτῶν. Ἐσταύρωσαν Ἰησοῦν τόν Ναζωραῖον, ἐπειδὴ εἰς τό πρόσωπον Αὐτοῦ δέν ἀνεγνώρισαν τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὑπ' Αὐτοῦ θεραπεία ἀσθενῶν ἐν Σαββάτῳ ἐθεωρήθη παράβασις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, ἡ ἄφεσις ἁμαρτιῶν καί ἡ φανέρωσις ὅτι εἶναι « ὁ Χριστός, ὁ Υἱός τοῦ εὐλογητοῦ», ἐθεωρήθη βλασφημία. (Μάρκ 14, 61). Τήν ἀνομίαν ὅμως τῶν ἀνθρώπων ὁ Θεός ἐξ ἀγάπης μετέστρεψεν εἰς εὐεργεσίαν αὐτῶν. Παρέσχεν αὐτοῖς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ Αὐτοῦ, τῷ «θεορρύτῳ αἵματι κενωθέντι ἐκ τῆς ἀχράντου πλευρᾶς τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, ὡς ἐκ τῆς ὑμνολογίας ἀναγράφεται καί ἐπὶ τῆς πλάκας τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ. Ἐκ τοῦ ἅπαξ ἐξελθόντος αἵματος καί ὕδατος ἀπό τῆς ἁγίας πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ καί ἐκ τοῦ καθ' ἐκάστην ἐκχυννομένου ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ «αἵματος τῆς καινῆς διαθήκης», (Λουκ. 22, 20) πηγάζουν «κρουνοὶ ἀφέσεως, ζωῆς καί σωτηρίας».

Περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου τῆς Θείας φιλανθρωπίας αἰῶνας πρὶν ἀνεφώνησεν ὁ μεγαλοφωνότατος προφήτης Ἡσαΐας, «Ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καί ὑψωθήσεται καί δοξασθήσεται καί μετεωρισθήσεται σφόδρα... Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περὶ ἡμῶν ὀδυνᾷται... Αὐτός ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.. τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν... Κύριος παρέδωκεν αὐτόν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν... Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἦχθη. Ἡσαΐου (ΣΤ' Ὡρα Μεγάλης Παρασκευῆς).

Παρά τήν πρόρρησιν ταύτην τοῦ Ἡσαΐου καί τὰς ρήσεις τῶν ἄλλων προφητῶν, παρά τό ὅτι ὁ Ἐνανθρωπήσας Κύριος «Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ διῆλθε» τόν ἐπὶ γῆς βίον Αὐτοῦ «εὐεργετῶν καί ἰώμενος» (Πράξ. 10, 18), παρά τὰ σημεῖα καί τὰ

θαύματα, παρά τό ὅτι «οὐδεὶς ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος» (Ίω. 7, 46), «ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ» κατά τόν μέγαν Παῦλον «παραμένει διά τούς Ἰουδαίους σκάνδαλον, διά τούς Ἑλληνας δέ μωρία (Α΄ Κορ. 1, 23)», διά τούς πιστεύοντας ὅμως εἰς Αὐτόν εἶναι «Θεοῦ δύναμις καί Θεοῦ σοφία», (Α΄ Κορ. 1, 18).

«Ὡς Θεοῦ δύναμιν καί Θεοῦ σοφίαν» πιστεύει καί ἀσπάζεται τόν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ τό σῶμα Αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἐξεπήγασε ἐκ τῆς λογχονύκτου πλευρᾶς Αὐτοῦ. Δέχεται καί κηρύσσει εἰς τόν κόσμον τόν Χριστόν ὡς τόν Ἑσταυρωμένον Νυμφίον αὐτῆς καί ὡς τόν ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τοῦ σταυροῦ «Βασιλέα τῆς δόξης», ὁ Ὅποιος ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἐν τῷ σταυρῷ θυσίας καί ταπεινώσεως Αὐτοῦ κατήλθεν μετ' ἐξουσίας Θεϊκῆς εἰς τόν Ἄϊδην. Ἡ κάθοδος δέ τοῦ Χριστοῦ εἰς τόν Ἄϊδην διά τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἶναι ἤδη ἡ Ἀνάστασις Αὐτοῦ. Οὕτως εἰκονίζεται εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀγιογραφίαν, συνεγείρων τόν Ἄδὰμ καί τούς ἀπ' αἰῶνος δεσμίους ἀπογόνους αὐτοῦ καί «εἰσάγων πάλιν αὐτούς εἰς τόν Παράδεισον», γεγονός τό ὅποιον τήν στιγμήν αὐτήν μετὰ τοῦ σταυροῦ βιοῦμεν. Διά τοῦτο καί εὐγνωμονοῦσα ἡ Ἐκκλησία ψάλλει ἐν ταύτῳ, «τόν Σταυρόν Σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα καί τήν ἀγίαν Σου Ἀνάστασιν ὑμνοῦμεν καί δοξάζομεν».

Εἰς τούς ἀποδεχομένους τόν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ ὡς ἡ Ἐκκλησία, ὡς «Θεοῦ δύναμιν καί Θεοῦ σοφίαν», συγκατέλεξεν ἑαυτόν καί τό ἔθνος ἡμῶν τό Ἑλληνικόν, τό Ρωμαϊκόν. Διακριθέν τοῦτο εἰς ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἐπιστήμης καί ἀφῆσαν ἀπαράμμιλον εὐεργετικήν κλασσικήν ἐπιστημονικήν κληρονομίαν εἰς τήν ἀνθρωπότητα, διεκρίθη, ὡς τῆς εἰρωνείας! καί εἰς τήν μυθολογικήν φαντασίαν καί ἐπίνοιαν. Τό ἀνυπόστατον ὅμως τῆς μυθολογίας αὐτοῦ κατενόησεν, «ὅτε ἦλθεν ὁ καιρός», ἐδέχθη τόν Χριστόν καί μετεστράφη ἀπό ἔθνος εἰδωλολατρικόν εἰς ἔθνος χριστιανικόν, ἔθνος ἅγιον. Ἀπαρχήν «τῆς μικρᾶς ζύμης, ἡ ὁποία ἐζύμωσε ὅλον τό φύραμα» (Α΄ Κορ. 5, 6) τοῦ ἔθνους μας, ἀπετέλεσαν οἱ πιστεύσαντες εἰς τό κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τόν Ἄρειον Πάγον, «Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, γυνή ὀνόματι Δάμαρις καί τινες σύν αὐτοῖς (Πράξ. 17, 34). Ἐκτοτε ἡμεῖς ὡς Ρωμαιορθόδοξοι δεχόμεθα εὐγνωμόνως τήν δωρεάν τοῦ «εἰς Χριστόν πιστεύειν καί διά Χριστόν πάσχειν» ὡς χάριν καί εὐλογίαν καί «ὡς τάλαντον δοθέν διά πολλαπλασιασμόν μή κατακαυχόμενοι εἰς βάρος τῆς καλλιελαίου», (Ρωμ. 11, 24). Ἀπεναντίας ἐνθυμούμεθα πάντοτε ὅτι ἡμεῖς ὄντες «ἀγριέλαιος», «ἐνεκεντρίσθημεν εἰς τούς κλάδους τῆς καλλιελαίου» καί «ἐγενόμεθα συγκοινωνοί τῆς ρίζης καί τῆς πίότητος αὐτῆς», (Ρωμ. 11, 17). Ἔτι δέ καί προσευχόμεθα διά τούς σταυρωτάς τοῦ Χριστοῦ, ὡς Ἐκεῖνος ἀπό τοῦ σταυροῦ προσηυχήθη δι' αὐτούς, «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γάρ οἶδασι τί ποιοῦσι», (Λουκ. 23, 34). Ὡσαύτως συμπάσχομεν μετ' αὐτῶν ὡς ὁ Παῦλος, λέγων ὅτι: «ἡνυχόμην ἀνάθεμα εἶναι αὐτός ἐγώ ἀπό Χριστοῦ ὑπέρ τῶν ἀδελφῶν μου», - δηλαδή θά ἡνυχόμουν, ἂν ἦτο δυνατόν, νά χωρισθῶ διά παντός ἀπό τόν Χριστόν χάριν τῶν ἀδελφῶν μου- «τῶν συγγενῶν μου κατά σάρκα,

οἵτινές εἰσι Ἰσραηλῖται», (Ρωμ. 9, 3). Δέν λησμονοῦμεν δέ ὅτι «ἀμεταμέλητα τά χαρίσματα καί ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. 11, 29), ὅτι δηλαδή εἰς τόν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ ἀναμένονται εἰσέτι οἱ κληθέντες πρῶτοι Ἰουδαῖοι καί πάντες οἱ ἀπιστοῦντες εἰσέτι ἔθνικοί. Τοιοῦτο ἦτο καί εἶναι τό φρόνημα τοῦ ἔθνους ἡμῶν, Παύλειον, ἦτοι Ἰουδαϊκόν, Εὐαγγελικόν, παντάπασι δέ οὐχί ἀντι- Ἰουδαϊκόν ἢ Ἀντισημιτικόν.

Τά θαυμάσια ταῦτα τοῦ Θεοῦ, τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἐν Χριστῷ Ἐνανθρωπήσαντι, Σταυρωθέντι, ὑπνώσαντι σαρκί καί Ἀναστάντι, ἡ Ἐκκλησία Σιών τῆς Ἀγίας, « ἡ δεξαμένη πρώτη ἄφεσιν ἁμαρτιῶν διά τῆς Ἀναστάσεως», κατέχει ὡς δωρεάν «καί παρακαταθήκην νά ζῇ οὐχί μόνον εἰς τό σῶμα αὐτῆς, ἀλλά καί νά κηρύττῃ καί διαλαλῇ καί ἐν τῇ γῇ τῆς ἀποκαλύψεως αὐτῶν. Ἐν τῇ ὥρᾳ δέ ταύτῃ κυκλοῦσα τόν ὄλβιον καί ζωοδόχον Τάφον, ἐν τῇ κατανυκτικῇ Ἐπιταφίᾳ τελετῇ ταύτῃ, εὐλογουμένη ὑπό τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου αὐτῆς Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου, δέεται πρωτίστως ὑπέρ ταχείας καί πλήρους θεραπείας τῆς δεινῶς ἐκ τῆς λοιμώδους πανδημίας δοκιμαζομένης ἀνθρωπότητος, ὑπέρ εἰρήνης καί ἀγαθῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, ὑπέρ εὐσταθείας καί ὁμονοίας τῶν ἁγιωτάτων Ὁρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καί ὑπέρ προκοπῆς καί προόδου τοῦ φιλοχρίστου ἡμῶν ἔθνους πρὸς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ἡμῶν. Γένοιτο».

Ἀκολουθῶς ἐψάλησαν τά Εὐλογητάρια, οἱ Αἵνοι καί ἐτελειώθη κατὰ τό Τυπικόν ἡ κατανυκτικὴ αὕτη τελετή, ψάλλοντος τοῦ Ἱεροδιακόνου Συμεών, τοῦ κ. Βασιλείου Γκοτσοπούλου, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Εὐαγγέλου Βλιώρα καί προσωπικοῦ τοῦ Προξενείου καί περισσοτέρων πιστῶν, λόγω ἐλαφρύνσεως τῶν μέτρων ἔναντι τοῦ covid-19, οὐχί δέ προσκυνητῶν, εἰς τούς ὁποίους δέν ἐπετράπη εἰσέτι ἡ εἴσοδος εἰς Ἰσραήλ.

Τῆς τελετῆς ἀπολυθείσης ἡ Πατριαρχικὴ Συνοδία ἀνῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, προετοιμαζομένη διά τὴν Τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτός.